

donosi i niz primjera sudjelovanja bratovština u misnim slavljinama i procesijama, pregled bratovština u pojedinoj župi te pregled aktivnosti u kojima su bratovštine sudjelovale tijekom liturgijske godine, kao i glazbeno-sakralni aspekt njihova djelovanja.

Posljednji je dio knjige posvećen izvorima. Rino Cigui u cjelini „Documenti“ (202-237) donosi prijepis niza neobjavljenih izvora nastalih djelovanjem bratovština: statute bratovštine Svetoga Božjeg imena u Brtonigli iz 1605., bratovštine Bogorodice u Momjanu iz 1855., bratovštine Majke Božje Karmelske u Miljama iz 1903., umaške bratovštine sv. Andrije iz 1908. i buzetske bratovštine sv. Jurja iz 1912. godine. Pored statuta, autor donosi i prijepise drugih dokumenata: inventare imovine bratovštine posvećene Bogorodici iz Nogareda iz 1659. i bratovštine svetih Hermagore i Fortunata iz Brtonigle te popise prihoda i rashoda bratovština na području Buzeta, Grožnjana, Labina, Pule, Bala, Milja, Oprtlja i mjesta na istarskom Krasu iz 1796. godine.

Ova je knjiga, u kojoj su bratovštine sagledane iz više različitih aspekata, vrijedan prinos proučavanju pučke religioznosti na istarskom području.

Danijela Doblanić

Lucia Moratto Ugussi, *Buie d'Istria. Famiglie e contrade*, Collana degli Atti 40, Rovigno: Centro di ricerche storiche / Unione Italiana, Fiume / Università popolare di Trieste / Comunità degli Italiani di Buie, 2014., 354 str.

Kao 40. broj u nizu Collana degli Atti rovinjski je Centar za povijesna istraživanja u suizdavaštvu sa Zajednicom Talijana iz Rijeke, Narodnim sveučilištem iz Trsta i Zajednicom Talijana iz Buja objavio vrijedan priručnik za proučavanje prošlosti Buja. Riječ je o radu autorice Lucije Moratto Ugussi, koja u uvodnom dijelu ističe kako se bavila istraživanjem prezimena, podrijetla, migracijskih kretanja, običaja i zanimanja te naposljetku i toponima (ojkonimi, hidronimi...) na području srednjovjekovne općine Buje (današnji Grad Buje i katastarske općine Kršete, Krasica i Triban). Rad vremenski pokriva razdoblje od najstarijih dokumenata (12. st.) koji se odnose na taj prostor do 1945. godine.

Nakon predgovora („Presentazione“, 7-8) Franca Crevatina, autorica nas u uvodu („Introduzione“, 9-20) upoznaje sa svojim istraživanjima. Ponajprije se osvrće na prezimena i njihov nastanak te prezimena u izvorima s područja Buja. Njih je prvotno istraživala kroz matične knjige, od kojih je najstarija ona krštenih za razdoblje od 1539. do 1585., ali i preko Inventara istarskih šumskih površina (*Registro dei boschi dell'Istria*) iz 1541./1542. te kasnijih izvora sličnoga karaktera (1554., 1603./1604.), koji pored prezimena daju uvid i u nazivlje šuma i njiva. Korišteni izvori pružaju uvid u strukturu društva u Bujama i okolici, gdje postoje tri društvena sloja: patriciji, kler i pučani (*notabili, clero i popolani*), a obitelji su označene kao građanske i pučanske (*cittadine o civili i popolane*). Pored izvora kao što su matične knjige (krštenih i vjenčanih), autorica se koristila i knjigama *Status animarum* Buja za 17. stoljeće. U uvodnom dijelu donosi i broj stanovnika u Bujama od razdoblja poznate Valierove vizitacije (1580.) do sredine 20. stoljeća. Usporedbom korištenih izvora došla je do zaključaka o vremenu doseljavanja pojedinih obitelji novih stanovnika.

Najopsežniji i središnji dio ove knjige, „Famiglie presenti a Buie fino al 1945“ (21-197), donosi popis bujskih obitelji (prezimena) abecednim redom, a s obzirom na njihovu prisutnost u izvorima. Uza svako je prezime autorica navela prvi spomen imena u izvorima te ostale pojave prezimena u izvorima. Ponekad je uz pojedino prezime prepisan čitav upis u izvoru (primjerice, vjenčanja ili krštenja).

Na ovo se poglavlje nadovezuje ono naslovljeno „Tavole riassuntive“ (197-216), u kojem, s obzirom na korištene izvore, autorica donosi pregledne popise pojedinih funkcija u općini Buje (dužnosnici za vrijeme akvilejskoga patrijarha, mletački podestati u Bujama, kapetani i vojni dužnosnici, općinski službenici za vrijeme Mletačke Republike i u vrijeme Austro-Ugarske Monarhije, popis klerika, babica, doseljenika iz Karnije, Furlanije i Veneta, medicinskoga osoblja te popis obrtnika i trgovaca). Posebno je vrijedan popis stanovnika u Bujama s obzirom na *Status animarum* iz 1866., koji može biti vrijedno polazište daljnjih istraživanja.

U trećoj većoj cjelini autorica, po jednakom principu kao za Buje, donosi poseban popis obitelji za katastarske općine Kršete, Krasicu i Triban za razdoblje do 1945. („Famiglie presenti nei comuni censuari di Carsette, Crassizza e Tribano fino al 1945“, 217-278). Uz ovo se poglavlje nalazi i tablica s popisom nositelja obitelji u Krasici s obzirom na popis iz 1876. (279-282).

„Toponimi dei comuni censuari di Buie, Carsette, Crassiza, Tribano“ (283-332) posljednje je veće poglavlje, u kojem autorica abecednim redom popisuje sve toponime za Buje, Kršete, Krasicu i Triban koji se spominju u izvorima.

Posljednje su stranice posvećene literaturi (333-336) i sažecima na hrvatskom (337) i slovenskom jeziku (338). Iako se pojedine ilustracije vezane za Buje i tri katastarske općine koje obrađuje ova knjiga nalaze pomalo u cijeloj knjizi, na samome se kraju pod naslovom „Appendice“ (339-353) nalazi čitav niz faksimila korištenih izvora.

Ova je knjiga nezaobilazan priručnik za proučavanje raznih aspekata života na Bujštini od 16. pa sve do sredine 20. stoljeća i vrijedan izvor za daljnja istraživanja migracijskih kretanja, obiteljskih struktura i sličnih tema iz područja povijesne demografije.

Danijela Doblanić

Lia De Luca, *Albona. Un centro urbano dell'Istria veneta*, Albona: Unione italiana, Comunità degli Italiani „Giuseppina Martinuzzi“, 2014., 151 str.

Lia De Luca je talijanska povjesničarka mlađe generacije čiji je istraživački interes usmjeren na prostor mletačke Istre, ponajprije iz perspektive arhivskih izvora, kao što su sudski sporovi.

Autoričin dopunjeni diplomski rad polazi od opširnoga sudskog procesa vođenoga sredinom 18. stoljeća u Labinu, odnosno zahtjeva predstavnika seoskih zajednica i odnosa gradskih nobila i obogaćenih seljaka spram siromašnih pripadnika seoske zajednice. Prije toga autorica se osvrnula na povijest Istre od prapovijesti do kraja 18. stoljeća, ističući u dosadašnjoj historiografiji prilično zanemareno razdoblje *Settecenta* („L'Istria“, 13-25). U uvodu je istaknula kako je, zbog nepoznavanja hrvatskoga jezika, literatura kojom se koristila bila prvenstveno talijanska te ona pisana njemačkim i engleskim jezikom. Nakon pregleda povijesti Istre, piše o povijesti Labina od najstarijih vremena do kraja 18. stoljeća („Albona“, 27-48). Središnji dio knjige započinje cjelinom „Il processo per l'insurrezione svoltosi ad Albona nel 1757“ (49-83). Pobuna župan sela labinskoga kontada zbila se u travnju 1757., a prethodio joj je zahtjev seoske zajednice upućen mletačkome vijeću *Pien Collegio*, u kojem